

Tăng cường hợp tác Nhật- Việt hỗ trợ phát triển kinh tế tỉnh Bến Tre



Dự án vốn vay “Quản lý môi trường nước tỉnh Bến Tre” nhằm giúp tỉnh Bến Tre xây dựng công ngăn mặn, giải quyết các vấn đề về biến đổi khí hậu

Văn phòng Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA) tại Việt Nam cùng với Tổ chức Xúc tiến Thương mại Nhật Bản (JETRO) tại Thành phố Hồ Chí Minh và tỉnh Bến Tre đã ký Bản Ghi nhớ Hợp tác ba bên hôm 12/3/2020.

Theo đó, JICA sẽ tích cực triển khai kết quả của các dự án ODA Nhật Bản cũng như các khảo sát xây dựng dự án đề xuất của các doanh nghiệp tư nhân Nhật Bản, còn JETRO sẽ hợp tác hỗ trợ và cung cấp thông tin cho các doanh nghiệp Nhật Bản đang đầu tư tại tỉnh Bến Tre.

Bản Ghi nhớ Hợp tác ba bên tập trung hợp tác trong 3 lĩnh vực cụ thể: Thiết lập chuỗi giá trị nông nghiệp thích ứng với biến đổi khí hậu; Cải thiện môi trường đầu tư và thúc đẩy đầu tư chất lượng cao tại tỉnh Bến Tre, đặc biệt từ các doanh nghiệp Nhật Bản; và Phát triển nguồn nhân lực, đặc biệt thông qua giao lưu văn hóa và đào tạo tiếng Nhật trong phạm vi các chương trình của JICA và JETRO để phát triển nông nghiệp và thúc đẩy đầu tư.

Bản Ghi nhớ Hợp tác cũng tuyên bố sẽ thành lập Nhóm hỗ trợ Bến Tre, bao gồm các

bên liên quan từ khu vực công, các doanh nghiệp và các tổ chức xã hội dân sự là những bên hiện đang tích cực hỗ trợ cho quá trình phát triển kinh tế xã hội của tỉnh Bến Tre.

Hiện nay, JICA đã có các hoạt động hỗ trợ Bến Tre cả về “phần cứng” (xây dựng cơ sở hạ tầng thông qua các dự án vốn vay) và “phần mềm” (hỗ trợ chính sách và kỹ thuật), như Dự án vốn vay “Quản lý môi trường nước tỉnh Bến Tre” nhằm giúp tỉnh Bến Tre xây dựng công ngăn mặn, giải quyết các vấn đề về biến đổi khí hậu, như xâm nhập mặn, thiếu nguồn nước ngọt...

Trong khuôn khổ hợp tác với Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam (VASS), JICA cũng đang tiến hành các hoạt động tư vấn cho tỉnh Bến Tre về chính sách thúc đẩy phát triển nông nghiệp.

Trước đó, ngày 24/7/2018, JICA và JETRO đã ký Biên bản Hợp tác nhằm tăng cường hỗ trợ các doanh nghiệp Nhật Bản tham gia thị trường nước ngoài. Dựa vào biên bản này, JICA và JETRO đã tiến hành các hoạt động hợp tác hỗ trợ địa phương rất

TIÊU ĐIỂM

Dự án năng lượng xanh tuần hoàn cho vùng nông thôn (Trang 2)

Tổng kết dự án SATREPS về bảo tồn và sử dụng nguồn tài nguyên lợn bản địa Việt Nam (Trang 3)

Các cán bộ Việt Nam đóng góp ý kiến xây dựng khóa học Đồng sáng tạo Tri thức của JICA (Trang 3)

JICA tổ chức báo cáo kết thúc nhiệm kỳ của Tình nguyện viên (Trang 4)

Voice of expert- Dự án tăng cường năng lực dự báo thời tiết cung cấp thông tin khí tượng chính xác và kịp thời (Trang 5)

rất tích cực. Bến Tre là tỉnh ký hợp tác thứ hai sau Nghệ An (ký hợp tác ngày 5/9/2019) và đặc biệt, là mô hình hợp tác đầu tiên tại vùng Đồng bằng sông Cửu Long.

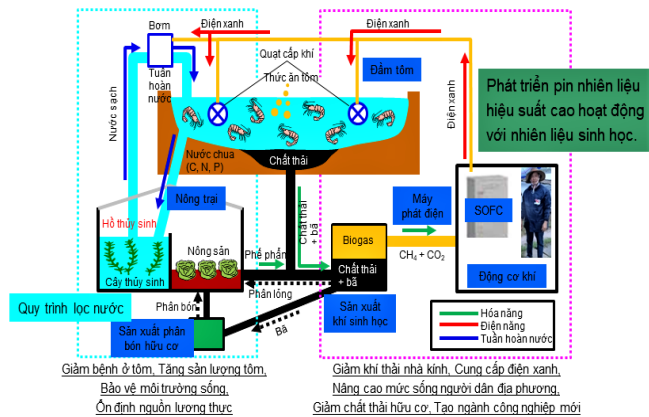
Trong thời gian tới, JICA và JETRO sẽ góp phần làm cầu nối trao đổi thông tin giữa các bên, tham gia hỗ trợ xúc tiến đầu tư và phát triển kinh tế các địa phương tại Việt Nam.

Tỉnh Bến Tre, cách Tp.HCM chỉ 2 giờ đi xe ô tô, có vị trí thuận lợi cho sản xuất nông, thủy sản như trồng dừa, nuôi tôm v.v..., và hướng tới phát triển nông nghiệp là ngành kinh tế chủ lực, đồng thời tăng cường thu hút đầu tư cả trong nước và ngoài nước.



Tỉnh Bến Tre, cách Tp.HCM chỉ 2 giờ đi xe ô tô, có vị trí thuận lợi cho sản xuất nông, thủy sản như trồng dừa, nuôi tôm v.v...

Dự án năng lượng xanh tuần hoàn cho vùng nông thôn



Hệ thống tuần hoàn năng lượng của hồ nuôi tôm

Dự án Hợp tác Kỹ thuật “**Nghiên cứu xử lý chất thải trong nuôi trồng thủy sản, chuyển đổi thành năng lượng điện thông qua pin nhiên liệu rắn thể hệ mới - góp phần phát triển bền vững Đồng bằng sông Cửu Long**” trong khuôn khổ Chương trình SATREPS¹, vừa kết thúc vào tháng 3/2020, là một trong những dự án quan trọng của Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA) hỗ trợ Việt Nam đa dạng hóa nguồn năng lượng bằng cách tận dụng nguồn năng lượng sinh khối, tạo ra hệ thống tuần hoàn năng lượng xanh phù hợp với vùng nông thôn.

Dự án được tiến hành từ năm 2016 với sự tham gia của Khoa Công nghệ, trường Đại học Kyushu Nhật Bản và Viện Công nghệ Nano thuộc Đại học Quốc gia Thành Phố Hồ Chí Minh.

Dự án đã đạt được giá trị nghiên cứu cao nhất từ trước đến nay trên toàn thế giới so với các nghiên cứu hiện hành, được quốc tế công nhận, như cải tiến và nâng cao hiệu quả phát điện của hệ thống pin nhiên liệu rắn thể

hệ mới (solid oxide fuel cell - SOFC) sử dụng khí sinh học.

Ngoài những kết quả nghiên cứu đạt được trong phòng thí nghiệm, Dự án đã triển khai thành công mô hình năng lượng tuần hoàn thí điểm tại một doanh nghiệp nuôi trồng thủy sản tại tỉnh Bến Tre.

Mô hình này tận dụng sinh khối như bùn thải từ ao nuôi tôm để lên men phân hủy tạo ra khí gas (CO_2 và CH_4), khí gas được đưa vào hệ thống phát điện sử dụng pin nhiên liệu SOFC để tạo ra điện năng và quay trở lại phục vụ hoạt động nuôi trồng thủy sản. Nhờ đó có thể tiết kiệm nguồn năng lượng sản xuất từ than và tăng xử lý bùn thải làm sạch nguồn nước nuôi trồng thủy sản, từ đó sẽ tăng sản lượng tôm.

Trong bối cảnh tác động của biến đổi khí hậu diễn ra ngày một rõ rệt trên phạm vi toàn cầu, chính phủ các nước trong đó có Việt Nam đã đưa ra một loạt chính sách nhằm đẩy mạnh phát triển nguồn năng lượng tái tạo để dần dần thay thế nguồn năng lượng từ than, là một trong những nguồn phát thải khí gây hiệu ứng nhà kính lớn nhất hiện nay.

Với tiềm năng tạo ra nguồn năng lượng xanh, kết quả của Dự án sẽ được các nhà khoa học Nhật Bản và Việt Nam tiếp tục nghiên cứu nhằm phổ biến rộng rãi hệ thống năng lượng tuần hoàn này tại vùng Đồng bằng sông Cửu Long, góp phần cải tạo môi trường, cải thiện đời sống của người dân địa phương.

¹ SATREPS (Science and Technology Research Partnership for Sustainable Development): Chương trình hợp tác nghiên cứu khoa học và công nghệ giữa hai cơ quan của Chính phủ Nhật Bản là Cơ quan Khoa học và Công nghệ Nhật Bản (JST) và JICA, nhằm thúc đẩy nghiên cứu chung quốc tế nhằm vào các vấn đề toàn cầu, hướng tới phát triển bền vững.

Tổng kết dự án SATREPS về bảo tồn và sử dụng nguồn tài nguyên lợn bản địa Việt Nam

Sau gần 5 năm thực hiện, Dự án “Thành lập hệ thống ngân hàng gen đông lạnh cho các giống lợn bản địa Việt Nam và phát triển hệ thống chăn nuôi bền vững để bảo vệ đa dạng sinh học” đã tổ chức báo cáo tổng kết các kết quả của Dự án tại Viện Chăn nuôi, Hà Nội, hôm 3/3/2020. Đây là Dự án nằm trong khuôn khổ Chương trình Hợp tác nghiên cứu khoa học và công nghệ phát triển bền vững (SATREPS), được đồng tài trợ bởi Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA) và Cơ quan Khoa học và Công nghệ Nhật Bản (JST).

Dự án được khởi động từ tháng 5/2015, thực hiện khảo sát lợn bản địa Việt Nam tại 22 tỉnh và thiết lập cơ sở dữ liệu gồm các nhận dạng, phân loại, đặc tính.

Dự án đã tiến hành bảo quản lạnh tinh trùng của các giống được chọn và thiết lập một hệ thống ngân hàng tinh trùng đông lạnh. Dự án cũng thực hiện nhiều nghiên cứu để sản xuất phôi trong ống nghiệm, đông lạnh tế bào trứng và phôi bằng phương pháp thủy tinh hóa, chuyển nhân tế bào soma, và cấy chuyển phôi và hợp tử.

Các công nghệ cơ bản để phòng ngừa và kiểm soát các bệnh truyền nhiễm, cải thiện việc nuôi và quản lý chăn nuôi cũng đã được phổ biến cho người chăn nuôi

lợn bản địa ở tỉnh Hòa Bình nhằm tăng năng suất lợn bản địa. Theo kế hoạch, dự án được hoàn tất vào đầu tháng 5 năm nay.

Trong bối cảnh có nhiều dịch bệnh của lợn, như là Dịch tả lợn châu Phi, lây lan ở châu Á, việc bảo tồn các giống lợn bản địa là một nhiệm vụ cấp bách trên quan điểm đa dạng sinh học, và là một trong những ưu tiên của Chính phủ Việt Nam. Phía Việt Nam đánh giá cao các kết quả mà Dự án đã đạt được và có kế hoạch tiếp nối để phát huy các kết quả này vào công tác bảo tồn và sử dụng nguồn tài nguyên lợn bản địa sau khi Dự án kết thúc.



Lợn bản địa (Mai Châu, Tỉnh Hòa Bình)

Các cán bộ Việt Nam đóng góp ý kiến xây dựng khóa học Đồng sáng tạo Tri thức của JICA



Chương trình đào tạo thử nghiệm để thu thập bài học kinh nghiệm

Với mục đích thu thập bài học kinh nghiệm để chuẩn bị cho Khóa học Đồng sáng tạo Tri thức (KCCP) về đánh giá dự án, Vụ Đánh giá của JICA, Trung tâm Kansai và Văn phòng JICA Việt Nam đã đồng tổ chức, trong tháng 2/2020, Chương trình đào tạo thử nghiệm và mời một số cán bộ Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và Tập đoàn Điện lực Việt Nam (EVN) tham gia.

Sau khóa học kéo dài 3 ngày, các thành viên tham dự đã được trang bị những kiến thức cơ bản cũng như các

loại hình đánh giá, đồng thời thảo luận về công tác đánh giá dự án ở Việt Nam.

Là cán bộ của các cơ quan lập chính sách, viện nghiên cứu và doanh nghiệp nhà nước, các thành viên khóa học đã đưa ra những ý kiến rất đa dạng về nội dung và thiết kế Khóa học KCCP với tiêu đề “Nâng cao năng lực xây dựng nội dung, thực hiện và thể chế hóa công tác đánh giá dự án”. Những thông tin này sẽ được JICA sử dụng để xây dựng một khóa học đáp ứng tốt nhất nhu cầu các học viên đến từ nhiều nước.

JICA dự kiến sẽ tổ chức khóa đào tạo “Nâng cao năng lực xây dựng nội dung, thực hiện và thể chế hóa công tác đánh giá dự án” từ tài khóa 2020 đến 2022. Nội dung của khóa học bao gồm những cải cách trong hệ thống đánh giá của JICA kể từ năm 2014, những phương pháp đánh giá mới bao gồm cả Đánh giá tác động và Phân tích quá trình thực hiện cũng như những nguyên tắc đánh giá mới của Ủy ban Hỗ trợ Phát triển của Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD-DAC).

Chương “Theo dõi và đánh giá” trong tài liệu “Thay đổi thể giới của chúng ta: Chương trình Nghị sự về Phát triển bền vững 2030” về Mục tiêu Phát triển Bền vững (SDGs) do Kỳ họp lần thứ 70 Đại hội đồng Liên hợp

quốc thông qua vào ngày 25/9/2015, có nêu vấn đề về hỗ trợ nâng cao năng lực cho các nước đang phát triển, bao gồm cả xây dựng nội dung đánh giá và các chỉ số đáng tin cậy.

JICA tổ chức báo cáo kết thúc nhiệm kỳ của Tỉnh nguyện viên



Báo cáo kết thúc nhiệm kỳ của Tỉnh nguyện viên được chia sẻ trên trang Facebook của JICA Việt Nam (Tiếng Nhật và tiếng Việt)

Vào ngày 20/3 và 25/3 vừa qua, tại Văn phòng JICA Việt Nam đã diễn ra buổi họp báo cáo kết thúc nhiệm kỳ của hai nhóm Tỉnh nguyện viên (TNV) JICA. Do ảnh hưởng của dịch bệnh viêm đường hô hấp cấp COVID-19, buổi báo cáo lần này chỉ có các TNV chuẩn bị kết thúc nhiệm kỳ tham gia, còn các TNV khác nghe báo cáo và thảo luận trực tuyến.

Ngày 20/3, hai TNV ngành nghề Giáo dục đặc biệt và một TNV ngành nghề Vật lý trị liệu đã phát biểu về các hoạt động trong 1 năm 8 tháng nhiệm kỳ của mình. Trong hai TNV ngành nghề Giáo dục đặc biệt, một người làm việc tại Văn phòng tư vấn và trị liệu tâm lý trẻ em, thuộc Cục Trẻ em (Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội) và một người được cử đến Trường Chuyên biệt Tương Lai, thành phố Đà Nẵng. TNV ngành nghề Vật lý trị liệu đã làm việc tại Bệnh viện Đa khoa tỉnh Yên Bái.

Tiếp sau đó, ngày 25/3, đoàn bảy TNV với các ngành nghề như Bảo tồn di sản văn hóa, Du lịch, Phát triển cộng đồng, Hoạt động trị liệu, Nuôi trồng thủy sản, Công tác xã hội, Kỹ thuật cơ khí cũng đã có buổi báo cáo chia sẻ về những công việc của mình trong nhiệm kỳ 2 năm tại các cơ quan tiếp nhận như Trung tâm Quản lý Bảo tồn Di sản Văn hóa Hội An, Trung tâm Thông

tin Xúc tiến Du lịch tỉnh Thừa Thiên Huế, Hội liên hiệp Phụ nữ tỉnh Yên Bái, Bệnh viện Phục hồi chức năng và điều trị bệnh nghề nghiệp Thành phố Hồ Chí Minh, Đại học Lao động - Xã hội Hà Nội, Hội Nông dân tỉnh Bà Rịa-Vũng Tàu và Trường Cao đẳng Công nghiệp Huế.

Các TNV đến Việt Nam với những ngành nghề khác nhau, cơ quan tiếp nhận khác nhau cũng như gặp những khó khăn, vấn đề khác nhau tại nơi mình công tác. Tuy nhiên, bằng sự nỗ lực của bản thân, sự hợp tác giúp đỡ của các đồng nghiệp, không chỉ trong cơ quan tiếp nhận mà còn từ những người bạn Việt Nam tại địa phương, các TNV đã vượt qua những khó khăn như khác biệt ngôn ngữ, văn hóa, cách làm việc để kết thúc nhiệm kỳ của mình với những kết quả được cơ quan đối tác ghi nhận.

Chắc chắn các TNV khi công tác tại Việt Nam cũng đã học hỏi được rất nhiều từ Việt Nam và sau khi về nước, các TNV có thể chia sẻ những kinh nghiệm và những câu chuyện về cuộc sống và con người Việt Nam với những người thân, người bạn ở Nhật Bản, đồng thời áp dụng những kiến thức đó trong công việc sắp tới của họ và tạo nên mối gắn kết giữa hai đất nước và dân tộc Việt Nam – Nhật Bản.

Voice of Expert

Dự án Tăng cường năng lực dự báo thời tiết cung cấp thông tin khí tượng chính xác và kịp thời



Ra-đa hiện đại của Nhật Bản (ngoài cùng bên phải) được lắp đặt tại Hải Phòng. Trên nóc tòa nhà phía bên trái vẫn còn quả cầu ra-đa cũ của Pháp (giai đoạn trước Chiến tranh Thế giới thứ I) và Liên Xô (giai đoạn trước Chiến tranh Thế giới thứ II).

Nằm trên bán đảo Đông Dương, Việt Nam chịu nhiều thiệt hại do thiên tai như mưa lớn, áp thấp nhiệt đới, gió mùa, bão và mưa lũ, gió mạnh, triều cường... Đặc biệt, lũ quét, sạt lở đất ở vùng núi, lũ lụt ở lưu vực và các khu vực ven sông, ngập lụt nghiêm trọng tại các đô thị lớn gây thiệt hại nặng nề về người và tài sản hàng năm.

Tính đến nay, để phục vụ công tác cảnh báo mưa lũ, phòng chống thiên tai, Việt Nam đã có mạng lưới quan trắc với gần 1.000 trạm đo mưa trên toàn quốc và 10 trạm ra-đa thời tiết.

Tuy nhiên, trong mạng lưới trạm đo mưa, các trạm đo mưa thủ công có khả năng đo chính xác, thu thập đầy đủ dữ liệu theo quy định, nhưng tần suất đo ít và số lượng trạm còn thưa. Trong khi đó, số lượng trạm đo mưa tự động tuy nhiều nhưng công tác quản lý thiết bị, môi trường quan trắc và thông tin liên lạc còn thiếu, yếu và chưa hợp lý, dẫn tới nhiều trạm đo mưa tự động cho kết quả không chính xác hoặc không đầy đủ...

Trạm ra-đa thời tiết đóng vai trò quan trọng trong dự báo mưa lớn, tuy nhiên cho đến vài năm trước, ra-đa thời tiết ở Việt Nam là những ra-đa thế hệ cũ chỉ có thể dự báo định tính các yếu tố khí tượng và không dùng để đo lượng mưa.

Những năm gần đây, với sự hỗ trợ của một số nước như Nhật Bản, Phần Lan..., các trạm ra-đa thời tiết hiện đại đã được trang bị tại Việt Nam, đặt ra yêu cầu cần thiết phải áp dụng các kỹ thuật mới để có thể định lượng

các yếu tố khí tượng dựa trên dữ liệu quan trắc từ các trạm ra-đa hiện đại này.

Trong bối cảnh đó, Dự án Tăng cường năng lực dự báo thời tiết và cảnh báo sớm mưa, lũ của JICA đang đưa ra một phương pháp phối hợp phân tích dữ liệu thu được từ các thiết bị đo mưa và ra-đa thời tiết, để đưa ra sản phẩm dự báo định lượng, giúp giảm thiểu rủi ro từ thiên tai.

Dự án cũng tổ chức nhiều khóa đào tạo, hội thảo, tập huấn... nhằm nâng cao năng lực đánh giá độ chính xác của các dữ liệu quan trắc, cũng như năng lực quản lý, vận hành hệ thống thiết bị đo mưa và ra-đa thời tiết cho các cán bộ phụ trách phía Việt Nam...



Khóa đào tạo năm ngoái và năm nay. Năm nay, giảng viên Nhật Bản tiến hành đào tạo từ xa qua mạng internet.

Năm ngoái, nhằm phục vụ công tác đào tạo cán bộ, Dự án đã mời giảng viên từ Nhật Bản sang Việt Nam giảng dạy, nhưng năm nay, do tình hình dịch bệnh Covid-19, giảng viên Nhật Bản tổ chức đào tạo online từ xa cho các cán bộ.

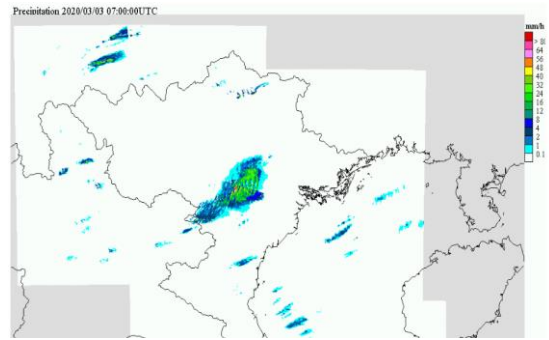
Dự án đã đi hết hơn một nửa chặng đường hiện nay đang thử nghiệm đưa ra sản phẩm dự báo phân bố lượng mưa theo phương pháp phối hợp phân tích dữ liệu từ thiết bị đo mưa và ra-đa thời tiết. Đây là phương pháp đang được áp dụng tại Nhật Bản và đang được Dự án điều chỉnh cho phù hợp với điều kiện của Việt Nam trong quá trình thử nghiệm. Theo dự kiến, Dự án sẽ tiếp tục tăng cường hợp tác với các cơ quan liên quan, đặc biệt là Tổng cục Khí tượng Thủy văn Việt Nam nhằm kiểm chứng và cải thiện độ chính xác của phương pháp, để có thể tạo ra sản phẩm dự báo sử dụng được trong công tác dự báo, phòng chống thiên tai thực tế.

Trong khu vực Đông Nam Á, một số nước như Thái Lan, Malaysia đang sử dụng ra-đa thời tiết để đưa ra các dự báo định lượng. Tôi nghĩ rằng nếu Việt Nam sớm áp dụng được phương pháp này, và hợp tác với các nước lân cận như Lào, Myanmar, thì có thể xây dựng được sản phẩm dự báo có cả số liệu phân bố lượng mưa

không chỉ ở Việt Nam mà toàn khu vực Đông Nam Á, đóng góp vào công tác phòng chống thiên tai trên toàn khu vực trong một ngày không xa.

Khí tượng là lĩnh vực không chia biên giới giữa các nước. Tôi hi vọng rằng Việt Nam cùng các quốc gia khác có thể nắm bắt các triển vọng tương lai dựa trên tầm quan trọng và tính hiệu quả của hợp tác quốc tế, để cùng phát triển lĩnh vực này hơn nữa.

Ông AKAEDA Kenji - Cố vấn trưởng Dự án



Mẫu bản đồ phân bố lượng mưa theo phương pháp phối hợp phân tích dữ liệu đo từ trạm ra-đa thời tiết và trạm đo mưa

Contact Us

Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA)- Văn phòng Việt Nam
Địa chỉ: Tầng 11, Tòa nhà CornerStone, 16 Phan Chu Trinh, Hà Nội, Việt Nam
Tel: 024-3831-5005; Fax: 024-3831-5009;

Website: <http://www.jica.go.jp/vietnam/vietnamese/index.html>

Facebook: <https://www.facebook.com/jicavietnam/>